

בענין טומאת כהן הדיוט, כהן קטן, וכהן גדול

יום ה' לש"ק פ' אמור, תשפ"ד

1. פרשת אמור (ויקרא פרק כ"א)

(א) וַיֹּאמֶר יְקֹנֵק אֶל מֹשֶׁה אָמַר אֵל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם לִנְפֹשׁ לֹא יִטְמָא בְּעַמְּיוֹ: (ב) כִּי אִם לְשֹׂאֲרוֹ הַקָּרֵב אֶלָּיו לְאָמוֹ וּלְאָבִיו וּלְבִנּוֹ וּלְבִתּוֹ וּלְאָחִיו: (ג) וְלֹאֲחֹתוֹ הַבְּתוּלָה הַקְּרוּבָה אֶלָּיו אֲשֶׁר לֹא הִיָּתָה לְאִישׁ לָהּ יִטְמָא: (ד) לֹא יִטְמָא בְּעַל בְּעַמְּיוֹ לְהַחֲלוֹ:

(ו) קִדְשִׁים יִהְיוּ לֵאלֹהֵיהֶם וְלֹא יִחַלְלוּ שֵׁם אֱלֹהֵיהֶם כִּי אֶת אִשִּׁי יְקֹנֵק לֶחֶם אֱלֹהֵיהֶם הֵם מְקַרְיָבִים וְהֵיוּ קִדְשׁ: (ח) וְקִדְשֵׁיתוּ כִּי אֶת לֶחֶם אֱלֹהֵיךָ הוּא מְקַרְיָב קִדְשׁ יִהְיֶה לָךְ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי יְקֹנֵק מְקַדְשְׁכֶם:

(י) וְהִפְהֵן הַגְּדוֹל מֵאֲחָיו אֲשֶׁר יִצַּק עַל רֹאשׁוֹ שְׂמֹן הַמִּשְׁחָה וּמֵלֵא אֶת יָדוֹ לְלַבֵּשׁ אֶת הַבְּגָדִים אֶת רֹאשׁוֹ לֹא יִפְרָע וּבְגָדָיו לֹא יִפְרָם: (יא) וְעַל כָּל נִפְשֹׁת מֵת לֹא יָבֵא לְאָבִיו וּלְאָמוֹ לֹא יִטְמָא:

רש"י (כא:א) – אמר אל הכהנים - אמור ואמרת, להזהיר גדולים על הקטנים.

2. תורת כהנים (ספרא ר"פ אמור)

אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו, בני אהרן אין מיטמים למתים... בני אהרן יכול חללים תלמוד לומר הכהנים יצאו חללים, ומנין לרבות בעלי מומין ת"ל בני אהרן, בני אהרן אף הקטנים.

3. רמב"ם הל' אבל פ"ג, הל' י"ב

כהן קטן הרי הגדולים מוזהרים שלא יטמאוהו, ואם בא להטמא מעצמו אין בית דין מצווין עליו להפרישו, אבל אביו צריך לחנכו בקדושה.

4. רמב"ן (ויקרא כא:א)

וטעם הכהנים - כי במצות אשר הם בענייני הקרבנות יאמר "אל אהרן ואל בניו" ולא יזכירם בשם "הכהנים", כי העניינים ההם בקרבנות או במעלות הקדש, אבל בכאן יזהיר שלא יטמאו במת לעולם אפילו בעת שלא יבואו במקדש והיא מעלה להם בעצמם, ולכך הזכיר הכתוב "הכהנים" לאמר כי בעבור שהם כהני ה' ומשרתי אלהינו יאמר להם שיתנהגו כבוד וגדולה בעצמם ולא יטמאו לעולם. והנה החללים מוצאים מן הכלל הזה:

5. מלבי"ם, ר"פ אמור (התורה והמצוה, אות ב')

הכהנים בני אהרן. כבר בארתי זאת בסדר ויקרא (סי' ל"ח) שבכ"מ כתוב בני אהרן הכהנים. ובא שם כהנים להגביל שם בני אהרן דוקא הכהנים הכשרים, לא בע"מ, ופה כתוב הכהנים בני אהרן, בא שם בני אהרן להרחיב שם הכהנים, כל שהם בני אהרן אף בע"מ ע"ש והנה שם בן בהבנתו המדויקת כולל גם הקטן. ולפעמים יאמר רק על הקטן...

6. חמדת ישראל ח"א (מצ' ס"ט)

שמעתי מכבוד מו"ר המובהק מאורן של ישראל אדמו"ר הגאה"ק מסאכאטשוב (שליט"א) [זצ"ל], שנתן טעם דכהן הדיוט מטמא לקרובים, וכהן גדול אינו מטמא לקרובים. דכהן הדיוט הוא מפאת שהוא מזרעו של אהרן, ולכך שייך בו קירבה כיון שהוא כהן מצד קרבת הגופים. מה שאין כן כהן גדול, שהוא מפאת המעלות שבו, לכן אינו שייך בו קרובה.

7. שם משמואל (פ' נשא, תרע"ד)

"לאביו ולאמו ולאחיו ולאחותו לא יטמא"... כ"ק אבי כו' אמר הטעם שנוזר אסור בטומאת קרובים, וכהן מותר. משום שכהן קדושתו מצד התולדה, אבל נזיר שקדושתו מצד עצמו, אין לו צירוף אל קרובים, עכ"ל.

8. ספר המצוות להרמב"ם

והמצוה הקס"ו היא שהזהיר כהן הדיוט מהטמא לשאר מתים אלא לקרובים הנזכרים בכתוב והוא אמרו יתעלה (ר"פ אמור) לנפש לא יטמא בעמיו. ומי שעבר על לאו זה ונטמא לזולת חמשה מתי מצוה (שבמ"ע לו) חייב מלקות...

והמצוה הקס"ח היא שהזהיר כהן גדול מהטמא למת מן המתים במין ממניי הטומאה בין בנגיעה בין במשא. והוא אמרו (שם) לאביו ולאמו לא יטמא.